

ФУНКЦІОНАЛЬНО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ТЕРМІНІВ НА ТЛІ ЮРИДИЧНОГО ДИСКУРСУ

Дорошенко І. В., студ. ПР-61,
Медвідь О. М., к. філол. Н., доц.

Термін - емоційно нейтральне слово чи словосполучення, яке вживається для точного вираження понять та назв предметів. Передача англійських термінів на українську мову вимагає знання тієї галузі, якої стосується переклад, розуміння змісту термінів англійською мовою і знання термінології рідною мовою. При передачі науково-технічної та юридичної літератури з англійської мови на українську важливе значення має взаємодія терміну з контекстом, завдяки чому виявляється значення слова.

Юридичні терміни - це спеціальні слова або словосполучення, що дають точне значення чи пояснення предметам, явищам, діям з такої галузі знання, як юридична наука. Вони мають точне, конкретне значення, позбавлені образності, емоційно-експресивного забарвлення. У межах юридичної термінології виділяється значний відсоток термінів, утворених синтаксичним способом. За кількістю компонентів можна виділити 1) двокомпонентні (*юридична практика, кримінальне судочинство*); 2) трикомпонентні (*міжнародна судова процедура, підзаконні нормативно-правові акти*); 3) полікомпонентні (*небезпечні для життя тілесні ушкодження, to acknowledge recognizance in false name*).

Юридична термінологія посідає особливе місце серед термінологічних систем. Вона охоплює юридичні терміни, що є словесним позначенням державно-правових понять, за допомогою яких відображається та закріплюється зміст нормативно-правових приписів держави. В свою чергу юридичні терміни виділяються не тільки своєю структурою, але й функціональними та семантичними особливостями. Розглянутий матеріал дає право стверджувати, що саме юридичні терміни можуть вживатися лише відповідно до певних правових норм. Так у судочинстві завжди потрібно знати, чи підпадають дії людини під ту чи іншу статтю закону. Правильна інтерпретація дій, що спричинили правовий вчинок та відповідність її лексичній інтерпретації відповідного закону, призводить до визначення винності чи невинності. Юридичні терміни мають також відповідати певним критеріям, таким як стислість, дефінітивність, емоційно-експресивна нейтральність та ін. Ці фактори обов'язково

беруться до уваги при створенні юридичних текстів, для того, щоб той чи інший документ не містив зайвих елементів.

Юридичний дискурс – складне комунікативне явище, яке, окрім текстів, охоплює ще й екстралінгвістичні соціальні фактори (знання про світ, соціальний та лінгвістичний досвід, установи, інтенції). Основні компоненти соціальної ситуації становлять адресант, адресат, тема, код (система знаків та правил їх поєднання), форма (лінгвістичні чинники), канал (середовище передачі інформації), місце та час події.

Виділяють наступні ознаки юридичного дискурсу, як використання графічних прийомів логічного виділення найбільш важливих компонентів тексту, наприклад, нумерація речень, підкреслення чи виділення з допомогою контрастного шрифту ключових слів; використання великої кількості складнопідрядних речень з двома і більше підрядними; практична відсутність розділових знаків (окрім крапок), що пояснюється можливістю неправильного тлумачення речень, якщо при переписуванні який-небудь знак буде опущений або, навпаки, доданий; перевага іменних словосполучень та використання іменників у пост модифікаційній позиції; відсутність емоційно-забарвленої лексики; часте використання запозичених з французької та латинської мов; велика кількість синонімів типу: *final and conclusive, breaking and entering, aid and abet*; перевага архаїзмів типу: *hereafter, theretofore, whereby, witnesseth*; використання загальноживаної лексики у вузькоспеціальних значеннях (наприклад, *action – law suit, serve – deliver legal papers, instrument – legal document, without prejudice – without loss of any wrights*); широке використання структури *modal verb+ be+ past participle*.

Тексти юридичних документів відносяться до офіційного дискурсу. Вони є особливими і за граматичною структурою речення, і за специфікою вживаної лексики. Юридичні документи стосуються лише тієї ланки діяльності людей, яка передбачається законом. Такі повідомлення досить важкі для декодування, що пояснюється специфічною побудовою самого повідомлення та незвичною формою вираження. Розглядаючи юридичні тексти ми дійшли до висновку про те, що рисами, які їм притаманні є лаконічність та стислість викладу, відсутність будь-яких засобів експресії та емоційності, об'єктивність, а, отже, неспрямованість на суб'єктивну інтерпретацію. Адресанти таких повідомлень оперують об'єктивними фактами; будь-яке розходження із реальністю є неприпустимим.